

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 17 ianuarie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, în privința inculpatului

Duplava Grigore XXXXXX.

instanța de fond:
instanța de apel:
instanța de recurs:

Termenul de examinare,
04.10.2017 – 17.01.2019,
27.05.2019 – 17.09.2019,
06.12.2019 – 22.01.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 17 ianuarie 2019, Duplava Grigore a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de succesorul victimei, Vozian A., privind încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material și moral în sumă de 100.000 lei, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Vozian A. prejudiciul moral în mărime de 70.000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 9333 lei de la inculpat a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 17 noiembrie 2016, aproximativ ora 17.35, inculpatul Duplava G., în timp ce deplasa la volanul autocamionului „Mercedes 311 CDI”, n.î. XXX XXX, pe șos. Muncești, din direcția str. Aeroportul Vechi spre Sângera, mun. Chișinău, în preajma imobilului nr. 800, exprimând neatenție sporită la trafic, a ignorat cerințele Regulamentului circulației rutiere, Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume, prevederile pct. 45) potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică care influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, contrare prevederilor art. 22 din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier care la alin. 4) stipulează că participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța altor participanți la trafic și, ca urmare, în afara trecerii pentru pietoni, a tamponat pietonul Vozian E., care traversa carosabilul, din stânga spre dreapta, relativ deplasării mijlocului de transport.

În consecință, în urma impactului, pietonul Vozian E. a decedat la fața locului, iar conform raportului de expertiză medico-legală nr. 208D/2416 din 09.12.2016, acesteia i-au fost cauzate traumă închisă a toracelui, fracturi directe și indirecte a coastelor 2-8 pe stânga și 2-10 pe dreapta, traumă închisă a abdomenului, excoriații pe suprafața latero-posterioară dreapta a abdomenului, rupturi ale ficatului, traumă închisă a membrilor: excoriații pe membrul superior și inferior drept, fractură închisă a femurului în 1/3 distală, plăgi contuze, excoriații și echimoze pe cap, leziuni care au legătură causală directă cu decesul victimei.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că se deplasa cu viteza de 50 km/h, pe șoseaua Muncești, iar impactul s-a produs imediat după ce a trecut un camion ce se deplasa pe contrasens. Nu a avut posibilitatea să evite tamponarea, deoarece pietonul a ieșit brusc din partea stângă, împrejurări pe care nu putea să le prevadă, nu a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere. În momentul lovirii, tirul care venea din partea opusă trecuse, ei erau aproximativ paralel. Lovitura a fost după câteva secunde de la trecerea tirului. Atenția sa era îndreptată la drum. Între automobilul său și automobilul din față erau maxim 10 m. Era o distanță prea mică pentru a frâna în caz de obstacol.

Martorul Rudnițchi A. a comunicat că se deplasa în calitate de pasager în automobilul condus de inculpat, pe str. Muncești. Traficul era aglomerat și se deplasau în coloană. Era ambuteiaj și el se străduia să nu-i distragă atenția inculpatului. El privea înainte și la un moment a simțit o lovitură în microbuz și, imediat, prin geamul din partea șoferului, a observat ceva neidentificat. În acel timp, pe contrasens se deplasa un camion și i s-a creat impresia că a căzut ceva din acesta și a lovit automobilul în care se aflau ei. După lovitură inculpatul s-a oprit, a deschis ușa și a spus că a fost lovit un om. Au coborât și au văzut o femeie de aproximativ 50 ani, pe carosabil. Victima

era cu fața în sus, cu capul spre carosabil și picioarele spre marginea carosabilului, pe direcția opusă de deplasare. Inculpatul a încercat să-i acorde ajutor, apoi a telefonat la ambulanță și poliție. Lovitura a fost pe farul din stânga și parbrizul din față din partea șoferului. Pe sticlă se vedea urma loviturii, din partea șoferului.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 538 din 29.08.2017 (auto-tehnică), spațiul necesar de oprire în siguranță a automobilului „Mercedes 311CDI”, la viteza de 45-50 km/h, în condițiile producerii accidentului rutier, constituie corespunzător aproximativ 31-36 m. Regulamentul circulației rutiere în vigoare nu prevede cerințe certe, în conformitate cu care conducătorul mijlocului de transport este obligat să selecteze viteza de deplasare în dependență de distanța vizibilității drumului în direcția deplasării sale la lumina farurilor principale. Ce se referă la metoda aplicată în practica expertizei tehnice auto, atunci vizibilității drumului de la locul de lucru a șoferului constituie 18,2 m., corespunde viteza de deplasare admisibilă egală aproximativ cu 40 km/h a unui automobil de model „Mercedes 311CDI”. La datele inițiale prezentate în ordonanța pentru dispunerea efectuării expertizei tehnice-auto, momentul declanșării obstacolului pentru circulație de către pieton automobilului de model „Mercedes 311CDI”, conducătorul ultimului nu avea posibilitate tehnică de a evita tamponarea pietonului prin frânare. Ori, „Mercedes 311CDI”, având viteza de deplasare 45-50 km/h, într-o secundă parcurge respectiv distanța de 12,5-13,8 m.

Totodată, în corespundere cu Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației, la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatarea a mijloacelor de sport, în situațiile în care victima nemijlocit participă la starea de pericol, prin traversarea străzii fără a se asigura și prin locuri rezervate circulației vehiculelor, culpa victimei va putea fi luată în considerare la individualizarea pedepsei și la stabilirea pedepsei și despăgubirilor legale, motiv pentru care sunt neîntemeiate argumentele apărătorului privind achitarea inculpatului, pe motiv că ultimul nu este vinovat și că se face vinovată victima, întrucât a traversat strada într-un loc interzis, deși, potrivit pct. 114) al Regulamentului circulației rutiere, pietonii trebuie să traverseze drumul numai pe la trecerile semnalizate, inclusiv pe pasajele denivelate, iar în lipsa acestora la intersecții - pe linia trotuarelor sau acostamentelor, iar în cazul în care în limitele vizibilității (100-150 m.) nu sunt treceri pentru pietoni sau intersecții, ei pot traversa drumul numai după ce s-au asigurat că nu se apropie nici un vehicul, efectuând trecerea pe traiectorie perpendiculară în raport cu marginea carosabilului.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către o persoană care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, din imprudență, care se sancționează cu închisoare de la 3 la 7 ani, că nu și-a recunoscut vina, nu are antecedente penale, este căsătorit, că lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind ilegalitatea acțiunilor părții vătămate, care a traversat strada într-un loc interzis, concluzionând că reeducarea și corectarea acestuia este posibilă fără izolare de societate, cu stabilirea unei pedepse cu închisoare, dar cu suspendarea condiționată a executării ei.

Instanța a statuat că, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, aplicate vinovatului.

Ori, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege, de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia. Instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj oferit de lege infractorului, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Deci, pentru săvârșirea infracțiunii incriminate, în privința inculpatului urmează a fi aplicată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei drept alternativă a pedepsei cu închisoarea, stabilindu-i o perioadă de probațiune de 4 ani, prin ce va fi atins scopul pedepsei de restabilire a echității sociale, de corectare a acestuia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, precum și la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept și principiile morale ale societății.

Totodată, în cazul aplicării închisorii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și cu stabilirea unei perioade de probațiune și anumitor restricții, conform art. 90 Cod penal, inculpatul este obligat să respecte condițiile perioadei de probațiune stabilită și să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent, pedeapsa fiind una echitabilă, iar stabilirea perioadei de probațiune urmând să asigure un comportament adecvat al acestuia.

Aplicarea pedepsei va stimula pozitiv obligativitatea reeducării inculpatului, menținând autoritatea legii, ori, pericolul infracțiunii este sporit, fiind rațional ca acesta să poarte răspundere penală, care va duce la atingerea deplină a scopurilor legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului în vederea neadmiterii pe viitor a cărorva încălcări a ordinii de drept.

Conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Potrivit art. 75 alin. (3) al Legii nr. 68 din 14.04.2016 cu privire expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală.

Astfel, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, care constituie cheltuielile de expertiză.

Prin urmare, solicitarea acuzării privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 9333 lei, și anume, pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr. 208/2416 din 09.12.2016 – 933 lei, raportului de expertiză (auto-tehnică) nr. 34/12/l-R-2143 din 12.04.2017 – 2100 lei, raportului de expertiză judiciară (auto-tehnică) 538 din 23.08.2017 - 6300 lei, urmează a fi respinsă ca nefondată, ori, acestea sunt cheltuieli judiciare suportate în cadrul urmăririi penale în

vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și sunt trecute în contul statului.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Artur Lupașco, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu încasarea din contul acestuia în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 9333 lei.

Apelantul a invocat că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond nu a ținut cont de scopul și criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 61, 75 Cod penal, iar modalitatea de executare a pedepsei nu este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta comisă și urmările excepțional de grave produse, precum și faptul că inculpatul nu a reparat până în prezent prejudiciul material și moral cauzat.

Astfel, circumstanțele cauzei care stau la baza aplicării de către instanța de fond a prevederilor art. 90 Cod penal, de fapt, îndreptățesc stabilirea față de acesta a pedepsei închisorii minime față de cel prevăzut de sancțiunea articolului incriminat.

Totodată, obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, iar obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli. La fel, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

3.1. La 18 februarie 2019, a declarat apel și avocatul Dorian Pîcălău, în numele succesorului părții vătămate Voizian A.

Apelantul a indicat că motivele apelului vor fi prezentate suplimentar.

În cererea de completare a apelului, a indicat ca temei de casare al sentinței lipsa circumstanțelor atenuante la stabilirea pedepsei, cum ar fi, căința sinceră, lipsa reparării prejudiciului material și moral, recunoașterea vinovăției și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și ameliorarea consecințelor negative ca rezultat al săvârșirii infracțiunii. Totodată, inculpatul nu a întreprins acțiuni care ar manifesta compătimire față de partea vătămată și față de cele întâmplare.

3.2. Avocatul Vladimir Buga, la fel, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că inculpatul, deplasându-se regulamentar, era în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele Regulamentului circulației rutiere și nu putea să prevadă că de după camionul de tonaj mare care se deplasa pe contrasens va apărea pietonul care se va angaja în deplasare spre traversarea carosabilului din stânga spre dreapta, apărând brusc de după camion.

Ori, dacă în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, însă, în acest caz, pietonul a apărut de după camion la o distanță mică,

conducătorul neavând timp util de a realiza o frânare extremă și de a evita tamponarea din lipsa distanței necesare de a fi posibilă oprirea în siguranță a automobilului.

Potrivit pct. 114.1) al Regulamentului circulației rutiere, pietonii trebuie să traverseze drumul numai pe la trecerile semnalizate, inclusiv pe pasajele denivelate, iar în lipsa acestora la intersecții - pe linia trotuarelor sau acostamentelor. 2) În cazul în care în limitele vizibilității (100-150 m.) nu sunt treceri pentru pietoni sau intersecții, ei pot traversa drumul numai după ce s-au asigurat că nu se apropie nici un vehicul, efectuând trecerea pe traiectorie perpendiculară în raport cu marginea carosabilului.

Reprezentantul victimei Vozian A. a indicat că vizibilitatea în locul accidentului este a câte 50 metri. în ambele direcții.

Astfel, pietonul a traversat carosabilul fără a respecta prevederile pct. 114.1) al Regulamentului circulației rutiere, nu s-a asigurat pentru traversarea în siguranță a carosabilului, având posibilitatea de a traversa prin trecerea subterană, coliziunea având loc exact deasupra trecerii subterane, nu a cedat trecerea vehiculelor și a încercat să traverseze carosabilul nemijlocit prin fața vehiculului care se apropia și care nu avea posibilitatea tehnică de a evita coliziunea.

Alte probe care ar confirma vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate nu au fost administrate.

Deci, învinuirea este neîntemeiată deoarece nici unul din aliniatele pct. 45 al Regulamentului circulației rutiere pretinse a fi încălcate nu se confirmă prin probele analizate.

Prin urmare, sentința urmează a fi casată și inculpatul achitat, din lipsa în acțiunile sale a componenței de infracțiune.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, apelurile procurorului și avocatului Buga Vladimir, în numele inculpatului, au fost respinse ca nefondate. Apelul avocatului Pîcălău, în numele succesorului părții vătămate, a fost respins ca declarat peste termen.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpat, iar probelor examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Deși inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea acțiunilor incriminate, vina lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane a fost dovedită pe deplin prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, în coroborare între ele.

Astfel, sunt relevante argumentele primei instanțe că la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport, în situațiile în care victima nemijlocit participă la starea de pericol, prin traversarea străzii fără a se asigura și prin locuri rezervate circulației vehiculelor, culpa victimei va putea fi luată în considerare la individualizarea pedepsei și la stabilirea pedepsei și despăgubirilor legale.

Totodată, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de faptul că inculpatul a săvârșit o

infracțiune gravă, că acesta nu prezintă pericol pentru societate, că lipsesc circumstanțe agravante, ca circumstanță atenuantă fiind reținută săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni din imprudență, lipsa antecedentelor penale, iar prin prisma art.76 alin. (1) lit. g) Cod penal, just s-a remarcat culpa victimei în fapta infracțională comisă de către inculpat, manifestată prin traversarea de către aceasta a străzii în loc interzis, nedestinat trecerii pentru pietoni, circumstanță care s-a luat în considerare la stabilirea pedepsei și gradului de despăgubire, corect considerând că acestuia urmează a-i fi stabilită pedeapsa cu închisoare, iar prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune, pedeapsa penală fiind îndreptată spre restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului cât și a altor persoane.

Ori, acuzarea nu a indicat caracteristicile care ar impune stabilirea de către instanța de apel a unei pedepse mai aspre, în circumstanțele în care prima instanță, ținând cont de durata examinării cauzei, a avut ocazia să examineze suficient de amănunțit personalitatea inculpatului, aplicându-i pedeapsa în strictă conformitate cu prevederile legale.

De asemenea, instanța de fond corect a remarcat că administrarea de probe și probarea vinovăției persoanei este obligația pozitivă a statului.

Potrivit art. 227 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

În temeiul art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei judiciare. Dispunerea expertizei judiciare se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală, procuror sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală sau procuror.

Deci, organul de urmărire penală era obligat prin lege să ordoneze efectuarea expertizei medico-legale a cadavrului, examinării auto-tehnice a accidentului rutier, inclusiv a expertizei tehnice auto în baza copiilor materialelor dosarului penal, or, potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Astfel, efectuarea expertizelor judiciare a fost dispusă în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

În același timp, cheltuielile efectuate de organul de urmărire penală la etapa de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunii comise, se încadrează în realizarea obligației pozitive a statului recunoscută de către CtEDO prin jurisprudența sa referitor

la suportarea cheltuielilor de către stat în cadrul realizării urmăririi penale în descoperirea și combaterea infracțiunilor.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că prin condamnarea inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal de prevenire de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane, de restabilire a echității sociale.

Deși instanța de apel a corectat erorile stabilite prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, pronunțată pe caz, în partea ce ține de cumularea și calcularea corectă a pedepsei și a pedepsei definitive, acuzarea de stat nu este de acord cu soluția instanței de apel în partea ce ține de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în speță, în măsură primordială din cauza personalității inculpatului care nu este la prima abatere și în privința căruia a mai fost aplicată această normă, dar care nu și au atins scopul reeducării inculpatului.

Instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal și greșit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate.

Deci, concluziile instanțelor la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpatului sunt greșite și în contradicție cu probele administrate, neconformă scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat în drept și pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii (*pct. 5. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările relevate în descriptivul instanței de apel, asupra căror motive concrete invocate în apel nu s-ar fi pronunțat instanța de apel și care ar fi erorile de drept și esența circumstanței că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Totodată, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite cu imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, iar instanțele de fond și de apel just au reținut asemenea împrejurări, acestea săvârșind o

infracțiune gravă, dar din imprudență, neavând antecedente penale, iar prin prisma art.76 alin. (1) lit. g) Cod penal – luând în considerare culpa victimei în fapta infracțională comisă de către inculpat, manifestată prin traversarea de către aceasta a străzii în loc interzis, nedestinat trecerii pentru pietoni, împrejurări în care s-a constatat că inculpatul nu prezintă pericol pentru societate, întemeiat concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, pentru o perioadă de probațiune.

Ori, soluția instanței coroborează și cu jurisprudența națională, potrivit căreia, în cazul în care regulile circulației rutiere au fost încălcate și de către pătimit (pieton, ori de către alt participant la trafic), asemenea circumstanțe pot fi luate în considerație de către instanța judiciară ca circumstanțe atenuante (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 08.07.1999, nr.20 - Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației, la examinarea cauzelor penale, referitoare la încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport, pct. 6.*).

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2), a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzația este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept

separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea doar acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, argumentele recurentului că: *„Deși instanța de apel a corectat erorile stabilite prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, pronunțată pe caz, în partea ce ține de cumularea și calcularea corectă a pedepsei și a pedepsei definitive, acuzarea de stat nu este de acord cu soluția instanței de apel în partea ce ține de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în speță, în măsură primordială din cauza personalității inculpatului care nu este la prima abatere și în privința căruia a mai fost aplicată această normă, dar care nu și au atins scopul reeducării inculpatului”*, sunt absolut neîntemeiate, ori, sunt fondate pe circumstanțe neprezente în speța dată.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-a aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 17 ianuarie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, în privința inculpatului Duplava Grigore XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 februarie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun